

DOI Number: 10.30520/tjsosci.655449

ÇANAKKALE AYVACIK PEŞKİRLERİNİN İNCELENMESİ
THE INVESTIGATION ON THE NAPKINS OF ÇANAKKALE AYVACIK

Aylin ÖZCAN*

ÖZET

Türk kültüründe estetik olan eşyanın yaşam alanlarına girmesi ve nesillere aktarılması ananeleşmiştir. Orta Asya coğrafyasından Anadolu ve Avrupa'ya taşınan Türklere özgü olan kültürel öğeler günümüzde elimize geçen örneklerden anlaşılmaktadır. Tekstil malzemesi doğal ortamın koşulları gereği çok fazla dayanım göstermeyebilir. Tarihi önemdeki etnografik eserlerden peşkirler de bu bağlamda düşünülmektedir. Türkler atalarından kalan somut ürünlerin reproduksiyonunu yaparak özünü koruma ve aktarmayı amaçlamışlardır. Somut olan etnografik eserler grubunda yer alan peşkirler insanların güzellik anlayışını bize tanıtır. Makalede Çanakkale Ayvacık ilçesi Yeşilyurt köyünde tekstil el sanatı ürünü yedi peşkir örneğinin fotoğraflanıp belgelenmesi sağlanmış, peşkirleri günümüzde özenle saklayan ve sehpaalarında, vitrinlerinde sergileyen ev sakinlerinin aktardığı bilgiler ışığında ait oldukları dönem, kullanım yerleri, yüzey dokuma ve süsleme özellikleri, üretimlerine ilişkin diğer teknik özellikler ve süsleme detayları incelenmiştir. Ataların güzellik algısının yansıtıldığı peşkirler ile geçmişten gelen kültürel tekstil envanterimizin oluşturulması amaçlanmıştır. Yöreye gidilerek ürün sahipleri ile röportaj yapılmış, edinilen bilgiler kaydedilmiş ve fotoğraflar çekilmiştir. İncelenen peşkirlerin el tezgâhlarında dokunduğu, ölçülerinin değişiklik gösterdiği, altı peşkirin el işlemesi desenlerden oluştuğu, bir tanesinin desenlerinin dokuma tezgâhında yapılmış olduğu, canlı renklerden bezekler oluşturulduğu, bu renklerin doğal boyalarla olmayıp kimyasal yöntemlerle renklendirildiği ve dolayısıyla çok eski bir tarihlendirme yapılamayacağı, elle yapılan dantel işi ile peşkirlerin iki uçlarının süslendiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çanakkale, Ayvacık, Yeşilyurt, Kültür, Tekstil, Peşkir, Motif

ABSTRACT

The entry of beautiful goods into living spaces and transferring them to generations has been traditionalized. The cultural elements that are unique to Turks who have moved from Central Asia to Anatolia and Europe are understood from the examples we have obtained today. Textile material may not show much strength due to the conditions of the natural environment. The pioneers of ethnographic works of historical importance are also considered in this context. Turks have aimed to preserve and convey the essence of their ancestors by making reproduction of concrete products. The napkins in the group of concrete ethnographic works introduce us people's understanding of beauty. In this article, seven textile samples produced were photographed in the Yeşilyurt village of Ayvacık. Ornament details were examined. It is aimed to create our cultural textile inventory from the past with the napkins reflecting the ancestral beauty perception. The owners were interviewed,

* Dr. Öğretim Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Tasarımı Bölümü, aylinozc@comu.edu.tr

product information was recorded, and photographs were taken. The napkins examined were woven on hand looms, their sizes changed, six hand-made patterns were made on hand looms, one of them was made on weaving loom, the decorations were made with vivid colours, these colours were not coloured with natural dyes, and therefore a very old dating cannot be done, and the two ends of the napkins were decorated by hand.

Keywords: Çanakkale, Ayvacık, Yeşilyurt, Culture, Textile, Napkin, Motif

1. GİRİŞ

Ayvacık ilçesi, Çanakkale iline bağlı, Biga yarımadasının güney batısında bulunan ve antik dönemde birçok efsanenin doğuşuna kaynaklık eden İda Dağı'na (Kazdağı) ve Ege Denizi'ne yakın bir yerleşim yeridir. İlçenin 78 km'lik uzun bir sahil şeridi vardır. Ayvacık ilçesine bağlı 65 köy ve 2 belde bulunmaktadır (Ören, 1985, s.275; Deniz, 1998, s. 20).

Yöre halkı oldukça zengin bir kültür yapısına sahiptir. Kültürel yapıyı zenginleştiren tekstil el sanatlarından Ayvacık halıları, Bektaş köyü eham dokumaları, tüm Yörük köylerinde zili ve cicim tekniği ile dokunmuş düz dokuma yaygılar, Ahmetçe köyünde nakış işleri, Misvak köyünde mekikli tezgâhlarda dokunan pamuklu dokumalar ve Babakale köyünde yapılan bıçakçılık yer alır. Ayrıca Bemrakale'de Antik Asos (Kekeç, 2015: 79), Babakale'de Antik Lekton Kenti, Gülpınar'da Apollon Smintheus Tapınağı (Kaplan, 2016: 49-50) ve Küçükkuyu'da Gargaron Antik Kenti (<https://www.kazoder.org/portfolio/gargara-antik-kenti/>) de önemli yerlerdir. Ayvacık; Balkanlardan, Kafkaslardan ve Batı Trakya'dan gelen insanların ikamet yeri olmuştur. Mübadele sırasında yerli Rumlar, terk ettiği bu yerleri Girit ve Midilli'den mübadillere bırakmışlardır. Ayvacık köyleri buldukları mevkilere göre; kuzey tarafına düşen Kaz Dağı eteklerindeki orman köyleri *Dere Kolu*; güneydoğusunda Küçükkuyu istikametine düşen köyler *Yalı Kolu* ve güneybatısında Bababurnu yönünde bulunan köyleri ise *Kıran Kolu* olarak adlandırılmıştır. Dere Kolu köyleri çoğunlukla orman işleriyle ve hayvancılıkla geçimini sağlar. Yalı Kolu ise, zeytinciliğin miktar ve kalite olarak yüksek olduğu bir bölgedir. Az yağış alan Kıran Kolu ziraata elverişli değildir ve küçükbaş hayvancılığın yanında halıcılık en önemli üretim alanlarıdır (Bülent, 2012, s. 330, 332, Abay ve Şimşek, 2008, s.3). İlçenin bağlı olduğu Çanakkale, beş bin yıllık geçmişine dayanan eğitim, kültür ve tarih kenti olmanın yanı sıra Homeros'un İlyada'sındaki gibi antik kültür hazinelerinin destanlarla beslenip gerçekliğe ulaştığı büyümlü tarihî mekânları bünyesinde barındıran önemli bir turizm kentidir. Ayvacık'ın kesin olarak hangi tarihte kurulduğu bilinmemektedir (Abay ve Şimşek, 2008, s.2-3). İlçe, İlkçağlardan bu yana çeşitli kavimlerin varlık gösterdiği bir yerleşim alanı olmuştur. Bölgede yaşayan ilk toplulukların Mysyalılar ile Luviler olduğu sanılmaktadır. Ardından Hititler, Lidyalılar ve Perslerin hâkimiyetine girmiştir. M.Ö. 334'te Büyük İskender'in aldığı bu bölge, onun ölümüyle Bergama Krallığı'na bağlanmış, daha sonraları ise Roma ve Bizans idaresine girmiştir. Selçuklu Beyleri'nden Emir Çaka Bey, bugünkü Ayvacıklıların ataları sayılan pek çok Oğuz ve Türkmen boyunu (Ahmetçe, Çetmi/Çepni, Karakeçeli, Kızıkeçeli vb.) bölgeye yerleştirmiştir (Bülent, 2012, s. 332). Bu boylar, Haçlı Seferleri sırasında bölgeden geçen Haçlı ordularına karşı koymuşlardır. Karesi Bey'in ölümünden sonra başlayan taht kavgalarından faydalanan Osmanlılar, I. Murat zamanında Ayvacık bölgesini alarak yarım asır süren Karesi hâkimiyetine son vermişlerdir. Ulaşım güçlüğü sebebiyle ilçe merkezi, 1876'da Ayvalı Oba'ya (bugünkü Ayvacık) nakledilmiştir. Kurtuluş Savaşı döneminde Yunanlılar, 28 Mayıs 1919'da deniz yoluyla gelerek Ayvacık'ın işgaline başlayıp, 4 Temmuz 1920'de Ayvacık merkezini ele geçirmişlerdir. Büyük Taarruz sonrasında Millî

Kuvvetler, 21 Eylül 1922'de Ayvacık'ın işgaline resmen son vermişlerdir. 1876'da ilçe olan Ayvacık, 1926'da Ezine'ye bağlanmış, 1928'de Millî Mücadeleye katkılarından dolayı tekrar müstakil bir ilçe haline getirilmiştir (www.çanakkaleayvacik.bel.tr).

Makalede inceleme kapsamında ele alınan Ayvacık ilçesine bağlı Yeşilyurt köyünün eski ismi Büyükçetmi'dir. İnsanlar yaşadıkları köylere isim verirlerken fizikî, beşerî ve coğrafi özelliklerden yararlanmışlardır. Benzeri şekilde adlandırılan ilçe köylerinin bazıları Oğuz boylarının adlarını taşır. Bunlar; Büyükçetmi, Küçükçetmi ve Çetmibaşı köyleridir. Çetmi ve Küçükçetmi, Oğuzların Çepni boyu tarafından kurulmuş olup, Çepni adı daha sonra Çetmi olarak söylenmeye başlamıştır. Osmanlı Devleti döneminde Büyükçetmi köyünde (Yeşilyurt) Türkler ve Rumlar uzun yıllar huzur içinde yaşamışlardır. Lozan Antlaşması ile mübadele olmuştur ve bu köydeki Rumlar ile Girit ve Midilli'den gelen Türkler yer değiştirmişlerdir. Cumhuriyet döneminde köyün ismi Yeşilyurt köyü olmuştur. Yeşilyurt köyünde yaşayan Yörükler göçebe hayatı bırakmışlardır. Günümüzde ise tarım, hayvancılık ve turizm ile geçimlerini sağlamaktadırlar. Köy, zeytin ağaçları ve çam ormanları ile kaplı bir yerleşim yeridir (Bülent, 2000, s.30).

1.1. Tekstil El Sanatlarından Peşkir

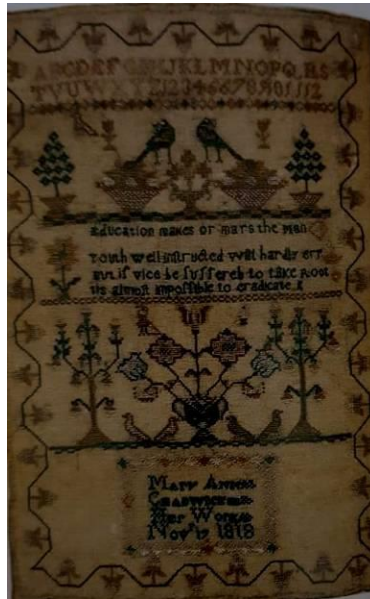
Düşünür Aquinolu Aziz Tommaso der ki; “Bir şeyin güzel olması için işlevine uygun olması gerekir. Doğal özellikler (yüz, diş vb) ile yapay süsler (giysi ve mücevherler) sayesinde insan vücudu güzel görünür. Süslemeler içinde temel olarak görülenler genellikle ışığa ve renge yenik düşmeyenlerdir” (Eco, 2016, s. 111, 113). Tommaso'nun ifade ettiklerine dayanarak biz de şunu söyleyebiliriz ki; Türkler de kendi üzerlerinde taşıdıkları objeleri ve eşyaları süsleme gereği duymuşlardır. Bir nevi duygularını ifade etme yöntemi olarak görülen süsler ile süslenme geleneği, pek çok üründe görülebilmektedir. Giysiler, aksesuarlar, ev içini süsleyen her türlü örtü, halı, bohça, peşkir vb. somut örneklerdir. Peşkirler de Türk tekstil tarihi incelemelerinde ve müze envanterlerinde sıkça rastlanmakta olan tekstil ürünleridir.

Peşkir; yemek yerken kullanılan mendil biçiminde pamuklu ve keten kumaştan, el yüz kurulamaya yarayan havlu (Eren 1998:1796) veya kalın keten iplikten dokunmuş kadın önlüğü olarak geçmektedir (Vardarlı, 1993, 3435). Dar enli dokuma olan peşkirler, kırsal yaşam alanlarımızda kurulan yer sofralarında oturan kişilerin dizlerine örttüğü (Barışta 1999: 222) el dokuma ürünleridir. Eni yaklaşık 50 cm, boyu 70-80 cm kadardır. Genellikle iki ucu işlemeli ve püsküllüdür. Bazı peşkirlerin işlemesi kumaş dokunurken yapılır. Bazı peşkirlerde yer alan desenler ise sim, sırma, ipek iplik vb. ile sonradan işlenir. Günümüzde peşkirler, üzerlerindeki değerli nakış ve dokuma özellikleri ile antika sayılırlar (Anonim, 2007, s.9313). Anadolu'da el dokumacılığının en güzel örneklerinin görüldüğü tekstil ürünleri arasında peşkirler de yer alır. Kentlerde unutulmuş, günümüzde köylerde de unutulmuş üzere olan peşkirlerde sosyal yaşamın izleri gizlidir. Bir zamanlar Osmanlı saraylarından Yörük sofralarına kadar geniş kullanım alanına sahip olan peşkir hem işlevsel hem de dekoratif bir eşya olarak gelenek ve göreneklerimiz, inançlarımızın bir göstergesidir. Peşkir, Osmanlı Devlet kültüründe havlu yerine kullanılmıştır. Günümüzde daha çok fabrika seri üretim sistemiyle üretilen havlular kullanılmaktadır. Antika değerinde görülen peşkirler artık vitrinlerde dekoratif amaçlı olarak teşhir edilirler (http://www.unutulmussanatlar.com/2012/11/peskir-dokuma-sanat_63.html). Peşkir, havlı ve havsız olarak dokunabilmektedir. Anadolu'da farklı amaçlarla dokunan peşkirlerin dokuma teknikleri de farklılık göstermektedir. Çeyizin en önemli parçalarından biri de peşkiridir. Bir zamanlar gelin ve damat için özel dokunmuş çift kişilik gelin-güvey peşkirleri kullanılırdı. Bu, genç çiftlerin ömür boyu beraberliklerinin devamını simgelerdi.

Okuntu (davetiye) olarak peşkir gönderilirdi. Dikdörtgen şeklinde dokunan peşkirin uzunluğu, peşkiri kullanacak kişi sayısına göre değişirdi. On iki, yirmi dört kişinin önüne serilene “dolak” adı verilirdi. Osmanlı sarayında, konaklarda, köy, kasaba, şehir evlerinde ve Yörük çadırlarında peçete gibi kullanılan süslü peşkirler, giysilerin lekelenmesini ve dökülen kırıntıların etrafa yayılmasını da önlerdi (http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Pe%C5%9Fkir%20Dokuma.pdf, son erişim tarihi: 05.11.2019). Peşkir, Anadolu’da bazı yörelerde yağlık olarak da bilinmektedir. Geleneksel giyim-kuşamda süs amaçlı bele yerleştirilerek kullanılır. Peşkirlerin üzerine uygulanan desenlendirme işlemi ya peşkirler tezgâhta dokunurken ya da dokuma kumaş tezgâhtan çıktıktan sonra elde veya makinede işlenerek yapılır.

Tekstil alanında işleme; iğne veya tıgla, çeşitli renkte iplikler kullanılarak yün, pamuk, keten, deri veya ipek kumaş üzerine yapılan bir süsleme sanatıdır. Giyimde ve ev eşyalarının pek çoğunda uygulanan bir tekniktir (Sürür, 1976, s.7). Türk işlemlerinde iğne ile yapılan pek çok işleme çeşidi bulunmaktadır. Dokumanın iplikleri üzerinde iğne yürütülerek yapılan işlemler, dokuma iplikleri çekilmek suretiyle oluşturulan işlemler, dokuma iplikleri kesilerek yapılan işlemler ile dokuma ipliklerinin bağlanmasıyla yapılan işlemler (Barışta, 1998, s. 127) sayılabilir. İşleme teknikleri coğrafi, sosyal, ekonomik şartlar ve estetik değerlerle değişiklikler gösterir. Türk işleme sanatında hesap işleri doğadaki nesnelere sadec bir dille kumaşa aktarıldığı süslemelerdir (Barışta, 1995, s. 22).

Kaliteli bir kumaş, uygulanan işlemin de değerini artırır. En basit ve evrensel özellik gösteren dokuma çeşidi, tabby veya düz (bezayağı) dokumadır. Bu tür dokumalarda yüzey dokusunda veya iplik renklerinde değişiklik yapılarak dokumaya çeşitlilik kazandırılır (Harris, 2012, p.19). İngilizece *tabby weave* olarak bilinen, çözgü ve atkı ipliklerinden oluşan düz dokumalar, yüzey dokusu üzerine yapılan hesap işleri için uygun bir kumaş özelliği gösterir. İngiliz nakış firmasına ait 1818 tarihli bir örnekte (Şekil 1) bu özelliği görmek mümkündür (Gillow and Sentance, 2009, p. 70).

Şekil 1. İngiliz Nakış Firmasına Ait 1818 Tarihli Hesap İşi Örneği

(Gillow and Sentance, 2009, p. 70).

İşleme sanatı, Osmanlılar zamanında büyük bir değer kazanarak ilerlemiş ve özellikle XVI. yüzyılda eşsiz bir sanat niteliğine ulaşmıştır. Özellikle saray ve çevresinde çok geniş bir uygulama alanı vardır. Saray dışında da yapılan işlemler şehir ve halk işlemleri olarak ayrı özellikler göstermiştir. Şehir işlemleri çarşıda ve evlerde üretilmiştir. İstanbul'a değişik çevrelerden gelen esnaf ve sanatkârlar, üretimlerini devletin denetimi altında sürdürmüşlerdir. Şehir işlemleri, saray işlemlerinin etkisiyle çarşıda yapılmış ya da saray örneklerine özenilerek oluşturulmuştur. Anadolu'da ev işlemleri ise gelenekler doğrultusunda gelişme göstermiş, sürekliliği çeyiz geleneğine bağlı olarak Türk kadın ve kızları tarafından el tezgâhlarında dokunarak sağlanmıştır. Türk kadınları dokudukları kumaşları işleyerek süslemişler, renk, motif ve tekniği ustalıklı birleştirerek gösterişli sanat eserleri meydana getirmişlerdir. İşlemler; kullanım eşyasını, dekoratif ürünleri, giysi ve aksesuarları bezemede kullanılan bir el sanatıdır. İşleme sanatı, toplumların yaşantılarından etkilenmiş, teknolojinin ve sanayinin gelişmesine paralel olarak değişiklikler göstermiştir. Osmanlı sarayında Türk dokuma ve işleme sanatı, teknik ve sanatsal açıdan zanaatkârlar tarafından en üst düzeyde gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde oda döşemeleri, yatak yorgan çarşafı, seccadeler, bohçalar, sofrta örtüleri, peşkirler ve hamam havlu takımları işleme ile süslenmiştir (Arlı, Erdoğan, Kayabaşı ve Söylemezoğlu, 2011, s. 112-113, 129).

İşleme tekniklerinden biri de hesap işidir. Hesap işi; kumaşın iplikleri sayılarak yapılan, kumaşın tersinde ve yüzünde aynı görüntüye sahip olan bir işleme çeşididir. Peşkir kumaşında en ve boy ipliklerinin sayılmasıyla yapılan iğne tekniklerinden hesap işi örnekler ile dokuma kumaş üretilirken desenlendirilen örnekler de mevcuttur. Yüzyıllara göre desenler, renkler ve iğne teknikleri değişmiştir. Peşkirlerin üzerine ipek, pamuk ve sim ipliklerle nakışlar yapılmaktadır. Hesap işi iğne tekniği günümüzde hem elde hem makinede yapılan bir işleme tekniğidir. Hesap işi için seçilen desen kumaşa sayılarak geçirilir. Bezayağı örgülü kumaşlar bu işleme türüne en uygun örgü çeşididir.

Hesap işinde işlemler kumaşın iki yüzünde aynıdır (Sürür, 1976, s.36). Hesap işi, işlem olarak çok basit görünmektedir ancak küçük bir şekil oluşturmak için iplikleri defalarca sağa, sola, yukarıya ve aşağıya doğru sayarak işlemek oldukça uzun zaman ve dikkat gerektirmektedir. Bu nedenle, işleme sırasında gidiş yönlerine dikkat etmek gerekir (Özcan 1994, s.87). Desenlemede kullanılan canlı renkler kimyasal boya ile sağlanmaktadır. Türkiye'ye kimyasal boya 1882 yılından itibaren girmeye başlamıştır (Sürür, 1976, s.35).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Araştırmada Türk kültürünü oluşturan önemli tekstil ürünleri arasında yer alan peşkirlerin tanıtılması ve etnografik olarak literatüre kazandırılması amaçlanmıştır. Kültürel mirasın devamlılığının sağlanması, yazılı kaynak ve etnografik araştırmalarda ele alınmamış eserlerin tanıtılması önemli görülmektedir.

Araştırma 2013 yılında Ayvacık ilçesi Yeşilyurt köyüne gidilerek yörede yaşayan sakinlerle yapılan görüşmeler ve neticesinde kayda geçirilen peşkir örneklerinin belgelenmesi ile gerçekleştirilmiştir. Yörede tespit edilen örneklerden yedisi üzerinde tarihî geçmiş, geçmişte ve günümüzde kullanım yerleri, teknik, malzeme ve süsleme özellikleri ile üretim yöntemleri üzerinde detaylı bir inceleme yapılmıştır. Peşkirlere yönelik hazırlanan bilgi ve görseller "Yöresel Tekstil Ürünleri Alan Araştırması Belgeleme Fişi"ne aktarılmıştır. Fişte; kaynak kişiler, çalışmada "obje" olarak nitelendirilen tekstil el sanatı

ürünü peşkirler ile ilgili bilgiler, dokusal yüzey tür özellikleri, teknik bilgiler ve üretimlerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma için 16.03.2013, 05.04.2013 tarihlerinde Yeşilyurt köyüne gidilmiş ve belgelenen yedi örnek üzerinde değerlendirme yapılmıştır. Yöre sakinlerinden edinilen tarihlendirme, süsleme ve üretim özelliklerine yönelik bilgiler de değerlendirme kapsamına alınmıştır. Yeşilyurtlu Aynur Kurukavak, Dilek Tok, Şüheda Sakarya ve Yasemin Erman ile görüşme yapılmıştır. Aynur Kurukavak'tan bir, Dilek Tok'tan üç, Şüheda Sakarya'dan bir, Yasemin Erman'dan iki peşkir fotoğraflanmış ve bilgilere erişilmiştir. Araştırmada yedi peşkir örneği ile ilgili bilgiler hazırlanan belgeleme fişine kayıtlanmış, ardından açıklamalar yapılmıştır.

Obje Sıra No: 1

Obje Sıra No: 1; Araştırma Tarihi: 16.03.2013; **Bilgi Veren Adı Soyadı:** Aynur Kurukavak; **Cinsiyeti:** Kadın; **Uyruğu:** T.C.; **Yaşı:** 46; **Doğum Yeri:** Edremit; **Mesleği:** Ev hanımı; **Obje Sahibi:** Kendisi; **Objenin Bulunduğu Yer İl:** Çanakkale; **İlçe:** Ayvacık; **Belde:** Küçükkuşu; **Köy:** Yeşilyurt; **Mahalle:** Sahil; **Cadde:** Ayhan; **Hane No:** 3; **Obje Bilgileri İşlevi:** Havlu; **Tahmini Yaşı:** 30 yıl; **Adı:** Peşkir; **Yöresel adı:** Zig zag; **Kökene-;** **Üreten:** -; **Dokusal Yüzey Türü:** Mekikli dokuma ve saçak; **Teknik Bilgiler:** Boyutları: 40 cm en, 90 cm boy; **Hammaddesi:** Çözümlü ipliği keten, atkı ipliği keten; **Renklendirmesi (Boyası):** Çözümlü ve atkı ipliği doğal renginde, desen iplikleri kimyasal boyalarla renklendirilmiştir; **Diğer Bilgiler:** Ucunda bükümlü saçaklar bulunur.

Obje 1; 16.03.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Edremit doğumlu Aynur Kurukavak'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkiridir. Geçmişte havlu işlevinde kullanılmıştır. Araştırma yapıldığı esnada peşkir 30 yıllık bir geçmişe sahiptir. Yöresel olarak zig zag adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerindeki desenleme dokuma esnasında yapılmıştır.

Peşkirin hangi teknik ile dokunduğunu Yağan (1978, s.198) açıklar. Bezayağı örgülü düz dokumalar üzerindeki motifler, kumaş tezgâhta dokunurken çeşitli renklerde pamuk/yün ipliklerle işlenir (Yağan, 1978, s.198). Bu peşkirin zemin örgüsü de Yağan'ın aktardığı işleme tekniği ile aynı özellikler göstermektedir. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları keten ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir.

Desenlerdeki renklerde kimyasal boya kullanılmıştır. Peşkirin iki ucunda atkı ipliklerinin çekilmesi ve ardından bükülmesiyle elde edilmiş saçaklar bulunur.

Obje Sıra No: 2

Obje Sıra No: 2; Araştırma Tarihi: 16.03.2013; **Bilgi Veren Adı Soyadı:** Şüheda Sakarya; **Cinsiyeti:** Kadın; **Uyruğu:** T.C.; **Yaşı:** 36; **Doğum Yeri:** Ayvacık; **Mesleği:** Ev hanımı; **Obje Sahibi:** Kendisi; **Objenin Bulunduğu Yer İl:** Çanakkale; **İlçe:** Ayvacık; **Belde:** Küçükkuşu; **Köy:** Yeşilyurt; **Mahalle:** Sahil; **Cadde:** Atatürk; **Hane No:** 29; **Obje Bilgileri İşlevi:** Havlu; **Tahmini Yaşı:** 10 yıl; **Adı:** Peşkir; **Yöresel adı:** Üç güllü; **Kökene-;** **Üreten:** Kendisi; **Dokusal Yüzey Türü:** Mekikli dokuma, dantel, oya, hesap işi; **Teknik Bilgiler:** Boyutları: 42 cm en, 90 cm boy; **Hammaddesi:** Çözümlü ipliği pamuk, atkı ipliği pamuk; **Renklendirmesi (Boyası):** Çözümlü ve atkı ipliği doğal renginde; **Diğer Bilgiler:** Peşkirin üç güllü deseninin altında, ince sıralı hesap işiyle, tomurcuk isimli süsleme bulunmaktadır. Altında ise güllü adlı dantel oyası bulunmaktadır. Sarı ve beyaz çapa anchor iplikleri kullanılmıştır, tıgla yapılmıştır.

Obje 2; 16.03.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Ayvacık doğumlu Şüheda Sakarya'ya ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkir dir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Yöresel olarak üç güllü adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca oya, dantel ve hesap işi süsleme teknikleri vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir. Desenlerdeki renkli ipliklerde kimyasal boya kullanılmıştır. XVIII. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti süsleme sanatlarında kullanılan motiflerde Batı kökenli Barok, Rokoko ve Ampir üslupları etkili olmuştur (Şekil 2) (Akar, 1977, s.41,45). İşleme desenleri incelendiğinde bu etkiler görülmektedir. Peşkirin üç güllü oyasının altında, ince sıralı hesap işiyle, tomurcuk isimli oya bulunmaktadır. Altında ise güllü adlı dantel oyası bulunmaktadır. Sarı ve beyaz çapa anchor iplikleri kullanılmıştır. Dantel oya tıgla yapılmıştır.

Şekil 2. Batı Etkili Çiçek Motifleri

Obje Sıra No: 3

Obje Sıra No: 3; Araştırma Tarihi: 16.03.2013; Bilgi Veren Adı Soyadı: Yasemin Erman; Cinsiyeti: Kadın; Uyuğu: T.C.; Yaşı: 40; Doğum Yeri: Almanya; Mesleği: Ev hanımı; Objeye Sahibi: Kendisi; Objenin Bulunduğu Yer İl: Çanakkale; İlçe: Ayvacık; Belde: Küçükuyu; Köy: Yeşilyurt; Mahalle: Sahil; Cadde: -; Sokak: Zincirlikuyu; Hane No: 18; Objeye Bilgileri İşlevi: Havlu; Tahmini Yaşı: 40 yıl; Adı: Peşkir; Yöresel adı: Merdivenli; Kökeni:-; Üreten:-; Dokusal Yüzey Türü: Mekikli dokuma ve hesap işi; Teknik Bilgiler: Boyutları: 35 cm en, 140 cm boy; Hammaddesi: Çözümlü ve atkı ipliği pamuk, doğal renge; Renklendirme (Boyası): Çözümlü ve atkı ipliği doğal renge, işleme iplikleri kimyasal boyalı; Diğer Bilgiler: -

Objeye 3; 16.03.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Almanya doğumlu Yasemin Erman'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Araştırma esnasında 40 yıllık bir ürün olduğu tespit edilmiştir. Yöresel olarak merdivenli adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca hesap işi süsleme tekniğinde yapılmış işlemler vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir. Desenlerdeki renkli ipliklerde kimyasal boya kullanılmıştır. Peşkirin üzerinde bitkisel motifler, saksı, geometrik ve çizgisel motifler bulunur. Bu desenler de yine Batı etkisinde görülen Barok, Rokoko ve Ampir üsluplu motiflerdir.

Obje Sıra No: 4

Obje Sıra No: 4; Araştırma Tarihi: 16.03.2013; **Bilgi Veren Adı Soyadı:** Yasemin Erman; **Cinsiyeti:** Kadın; **Uyruğu:** T.C.; **Yaşı:** 40; **Doğum Yeri:** Almanya; **Mesleği:** Ev hanımı; **Obje Sahibi:** Kendisi; **Objenin Bulunduğu Yer İl:** Çanakkale; **İlçe:** Ayvacık; **Belde:** Küçükkuyu; **Köy:** Yeşilyurt; **Mahalle:** Sahil; **Cadde:** -; **Sokak:** Zincirlikuyu; **Hane No:** 18; **Obje Bilgileri İşlevi:** Havlu; **Tahmini Yaşı:** 35 yıl; **Adı:** Peşkir; **Yöresel adı:** Geyikli; **Kökene:-;** **Üreten:-;** **Dokusal Yüzey Türü:** Mekikli dokuma, oya ve hesap işi; **Teknik Bilgiler:** Boyutları: 35 cm en, 160 cm boy; **Hammaddesi:** Çözümlü pamuk, atkı ipliği pamuk; **Renklendirmesi (Boyası):** Çözümlü ve atkı ipliği doğal renginde; **Diğer Bilgiler:** -

Obje 4; 16.03.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Almanya doğumlu Yasemin Erman'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Araştırma esnasında 35 yıllık bir ürün olduğu tespit edilmiştir. Yöresel olarak geyikli adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca hesap işi süsleme tekniğinde yapılmış işlemler vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir. Desenlerdeki renkli ipliklerde kimyasal boya kullanılmıştır. Peşkirin üzerinde buğday başağına benzer motif ile yöredeki ismiyle geyik motifi ve kıvrımlı su motif sırası bulunmaktadır. Antik Çanakkale seramik tabağında bulunan zürafa motifli örnek (Şekil 3) ile geyikli adı ile yörede kullanılan peşkir arasında kompozisyon olarak bir benzerlik bulunmaktadır.

Şekil 3. Antik Çanakkale Hayvan Figürlü Seramik Tabak

(<https://www.google.com/search?q=%C3%A7anakkale+hayvan+fig%C3%BCr%C3%BC+tabaklar>)

Obje Sıra No: 5

Obje Sıra No: 5; Araştırma Tarihi: 05.04.2013; **Bilgi Veren Adı Soyadı:** Dilek Tok; **Cinsiyeti:** Kadın; **Uyruğu:** T.C.; **Yaşı:** 42; **Doğum Yeri:** Ahmetçe; **Mesleği:** Ev hanımı; **Obje Sahibi:** Kendisi; **Objenin Bulunduğu Yer İl:** Çanakkale; **İlçe:** Ayvacık; **Belde:** Küçükkuyu; **Köy:** Yeşilyurt; **Mahalle:** Gökçetepe; **Cadde:** -; **Sokak:** Yelken; **Hane No:** 3; **Obje Bilgileri İşlevi:** Havlu; **Tahmini Yaşı:** 15 yıl; **Adı:** Peşkir; **Yöresel adı:** Kurt tabanı; **Kökenei:-;** **Üreten:** Kendisi; **Dokusal Yüzey Türü:** Mekikli dokuma, dantel, oya ve hesap işi; **Teknik Bilgiler:** Boyutları: 35 cm en, 136 cm boy; **Hammaddesi:** Çözümlü ipliği pamuk, atkı ipliği pamuk; **Nakış ipliği:** Çapa fındık yumak; **Renklendirmesi (Boyası):** Çözümlü ve atkı ipliği doğal renginde, nakış ipliği sentetik; **Diğer Bilgiler:** Kurt tabanının altında, yine hesap işinden kadın kaşısı isimli işleme bulunmaktadır. Peşkirin uçlarında ise bir çeşit örümcek oyası vardır. 21 numara Tığ ile çapa fındık yumağı 60 numara ipe örülmüştür.

Obje 5; 05.04.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Ahmetçe doğumlu Dilek Tok'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkiridir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Araştırma esnasında 15 yıllık bir ürün olduğu tespit edilmiştir. Yöresel olarak kurt tabanı adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca hesap işi süsleme tekniğinde yapılmış işlemler vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir. Nakıştaki renkli ipliklerde kimyasal boya kullanılmıştır. Peşkirin üzerinde bitkisel motifler ve kurt tabanına benzeten motiflerden kompozisyon bulunmaktadır. Kurt tabanı motifinin altında, yine hesap işinden kadın kaşısı isimli işleme ile peşkirin uçlarında ayrıca örümcek denen dantel oyası vardır.

Obj e Sıra No: 6

Obj e Sıra No: 6; Araştırma Tarihi: 05.04.2013; **Bilgi Veren Adı Soyadı:** Dilek Tok; **Cinsiyeti:** Kadın; **Uyruğu:** T.C.; **Yaşı:** 42; **Doğum Yeri:** Ahmetęe; **Mesleği:** Ev hanımı; **Obj e Sahibi:** Kendisi; **Objenin Bulunduğu Yer İl:** Çanakkale; **İlçe:** Ayvacık; **Belde:** Küçükkuyu; **Köy:** Yeşilyurt; **Mahalle:** Gökçetepe; **Cadde:** -; **Sokak:** Yelken; **Hane No:** 3; **Obj e Bilgileri İşlevi:** Havlu; **Tahmini Yaşı:** 14 yıl; **Adı:** Peşkir; **Yöresel adı:** İbrikli; **Kökeni:-;** **reten:** Kendisi; **Dokusal Yüzey Türü:** Mekikli dokuma, dantel, oya ve hesap işi; **Teknik Bilgiler:** Boyutları: 40 cm en, 90 cm boy; **Hammaddesi:** zğ ipliği pamuk, atkı ipliği pamuk; **Nakış ipliği:** apa fındık yumak; **Renklendirmesi (Boyası):** z ve atkı ipliği doğal rengine, nakış ipliği sentetik; **Diğer Bilgiler:** İbrikli motifin altında, tarla çapası isimli hesap işi bulunur. Uçlarında ise güllü örümcek adlı tığ ile örülmüş dantel vardır.

Obj e 6; 05.04.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Ahmetęe doğumlu Dilek Tok'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkirdir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Araştırma esnasında 14 yıllık bir ürün olduğu tespit edilmiştir. Yöresel olarak ibrikli adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca hesap işi süsleme tekniğinde yapılmış işlemeler ve uçlarında dantel oyalar vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, z ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere sahiptir. Nakıştaki renkli ipliklerde kimyasal boya kullanılmıştır. Peşkirin üzerinde bitkisel motifler ve ibrik motiflerinden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. İbrikli motifin altında, tarla çapası isimli hesap işi ve peşkir uçlarında ise güllü örümcek adlı tığ ile örülmüş dantel vardır. Bu desenler de yine Batı etkisinde görülen Barok, Rokoko ve Ampir üsluplu motiflerdir.

Obje Sıra No: 7

Obje Sıra No: 7; Araştırma Tarihi: 05.04.2013; Bilgi Veren Adı Soyadı: Dilek Tok; Cinsiyeti: Kadın; Uyruğu: T.C.; Yaşı: 42; Doğum Yeri: Ahmetçe; Mesleği: Ev hanımı; Objе Sahibi: Kendisi; Objenin Bulunduğu Yer İl: Çanakkale; İlçe: Ayvacık; Belde: Küçükkuyu; Köy: Yeşilyurt; Mahalle: Gökçetepe; Cadde: -; Sokak: Yelken; Hane No: 3; Objе Bilgileri İşlevi: Havlu; Tahmini Yaşı: -; Adı: Peşkir; Yöresel adı: Yonca; Kökeni:-; Üreten: Büyük nine; Dokusal Yüzey Türü: Mekikli dokuma, dantel, oya ve hesap işi; Teknik Bilgiler: Boyutları: 18 cm en, 230 cm boy; Hammaddesi: Çözümlü ipliği pamuk, atkı ipliği pamuk, nakışlarda kimyasal boyalı iplikler; Renklendirmesi (Boyası): Çözümlü ve atkı ipliği doğal renginde; Diğer Bilgiler: Uçlarında iğne oyası bulunur.

Objе 7; 05.04.2013 tarihinde yapılan alan araştırmasında Ahmetçe doğumlu Dilek Tok'a ait olup, Yeşilyurt köyünde tespit edilmiş bir peşkir dir. Havlu amaçlı kullanılmıştır. Araştırma esnasında 14 yıllık bir ürün olduğu tespit edilmiştir. Yöresel olarak yonca adıyla bilinir. El tezgâhlarında dokunan mekikli bir dokuma olup, üzerinde ayrıca hesap işi süsleme tekniğinde yapılmış işlemler ve uçlarında dantel oylar vardır. Peşkir; dar enli dokuma türünde, çözümlü ve atkı iplik sıraları pamuk ipliklerden oluşmaktadır. Bu iplikler doğal renklere ve nakışlarda kimyasal boyalı ipliklere sahiptir. Peşkirin üzerinde yonca adıyla anılan bitkisel motiflerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Peşkirin iki

ucunda iğne oyası bulunmaktadır. Bu desenler de yine Batı etkisinde görülen Barok, Rokoko ve Ampir üsluplu motiflerdir.

SONUÇ

Türk kültüründe gerek ev içi gerekse giyim kuşamda süsleme ve süslenme gelenek halini almıştır. Türklerin ataları güzele duyduğu sevdayı hemen hemen her alana yansıtmayı başarmış ve nesillere uzanan süreçte mirasını devretmiştir. Çanakkale Ayvacık ilçesi Küçükkuyu beldesine bağlı Yeşilyurt eski adıyla Büyük Çetmi sakinleri aslında özbeöz Orta Asya kökenli Oğuz soyundan gelmektedirler. Yeşilyurtlular yaşadıkları coğrafyanın yeşilini ve doğal güzelliklerini kullandığı eşyaya ve yaşadığı ortama aktarmışlardır. Araştırmada incelenen geçmişte el, yüz silmek amaçlı kullanılan peşkirlerin değerinin yok olmaması için yeniden üretildikleri ve yakın tarihli oldukları anlaşılmaktadır. Yedi peşkir üzerinde yapılan alan araştırmasında peşkirlerin günümüzde özenle korundukları anlaşılmıştır. Araştırmada köye yapılan ziyarette görüşme yaptığımız köy sakinlerinin kendilerine ait olan peşkirleri günlük kullanılan havlular gibi değerlendirmedikleri, daha ziyade vitrin, sandık gibi yerlerde tuttukları anlaşılmaktadır. Tekstil malzemesi doğal ortamın koşulları gereği çok fazla dayanım göstermeyebilir. Tarihî önemdeki etnografik eserlerden peşkirler de bu bağlamda düşünülmektedir. Türkler atalarından kalan somut ürünlerin reproduksiyonunu yaparak özünü koruma ve aktarmayı amaçlamışlardır. Somut olan etnografik eserler grubunda yer alan peşkirler insanların güzellik anlayışını bize tanıtır. Çanakkale Ayvacık ilçesi Yeşilyurt köyünde tekstil el sanatı ürünü yedi peşkir örneğinin fotoğraflanıp belgelenmesi sağlanmış, peşkirleri günümüzde özenle saklayan ve sehplarında, vitrinlerinde sergileyen ev sakinlerinin aktardığı bilgiler ışığında ait oldukları dönem, kullanım yerleri, yüzey dokuma ve süsleme özellikleri, üretimlerine ilişkin diğer teknik özellikler ve süsleme detayları incelenmiştir. İncelenen bir peşkirin iki ucu bükümlü ipliklerle saçaklandırılmış, üç tanesinin uçları dantel oyalarla ve bir peşkirin uçları da iğne oyası ile süslenmiştir. İki peşkirin uçlarında ise herhangi bir takviyeli süsleme elemanı bulunmamaktadır. Bir peşkirde kullanılan atkı ve çözümlü iplik türü ketendir. Ayrıca bu peşkir üzerindeki desenleme dokuma yapılırken gerçekleştirilmiştir. Diğer altı peşkirin çözümlü ve atkı iplikleri pamuktan olup, üzerinde hesap işi tekniği ile yapılmış bitkisel, geometrik ve figürlü motifler bulunmaktadır. Peşkirlerin hepsi yakın geçmişe, diğer bir deyişle XXI. yüzyıla tarihlenmektedir. Tekstil ürünlerinin tamamı dar dokumadır ve el yapımıdır. Desenlerde kullanılan ipliklerin boyası kimyasal boyadır. Çünkü renkler çok canlıdır ve canlı renkler mordansız doğal boyamacılık usulleri kullanılmış olsa dahi elde edilmesi mümkün değildir. Ayrıca bu saptamayı Türkiye'ye kimyasal boyaların 1882 yılından itibaren girmeye başladığı (Sürür, 1976, s.35) bilgisinden yola çıkarak yapmak mümkündür. Peşkirlerde işleme motiflerinin yöresel adları; üç güllü, yonca, ibrikli, merdivenli, geyikli, kurt tabanı ve zig zag olarak bilinmektedir. Bu desenlerden çiçekli olanlar Batı etkisinde görülen Barok, Rokoko ve Ampir üsluplu motiflerdir (Akar, 1977, s. s.41,45). Zahmetli, işçiliği yoğun, manevi değeri yüksek, hatırası kalıcı olan Türklerin yaşam alanlarının süslenme tarzını lanse eden tekstil ürünlerinden peşkirler gerek ulusal gerekse uluslararası müzelerde geniş kitlelere tanıtılmayı hak ediyor.

KAYNAKÇA

Abay Ahmet ve Şimşek Adnan (2008), “Ayvacık İlçesinin Sosyal ve Ekonomik Değerleri”, Çanakkale İli Değerleri Sempozyumu, Ayvacık Değerleri Sempozyumu, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yayınları, Aynalı Pazar Matbaası Çanakkale.

Akar, Azade (1977), Sanat Tarihimizin Bilinmeyen Bir Ressamı Ali ül-Nakşibendi erRakım, Sanat, Yıl 3, Sayı 6, Haziran, Kültür Bakanlığı Yayını, İstanbul.

Anonim (2007), Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 18.Cilt, Milliyet Gazetecilik A.Ş, Interpress Basın ve Yayıncılık, İstanbul.

Arlı Mustafa, Erdoğan Zeynep, Kayabaşı Nuran ve Söylemezoğlu Feryal (2011), Türk El Sanatları Nuran Kayabaşı, Zeynep Erdoğan, Feryal Söylemezoğlu, Ed. Mustafa Arlı, Ankara Ünivesitesi Uzaktan Eğitim Yayınları 2011 Ankara.

Barışta, H. Örcün (1995), Türk İşleme Sanatı Tarihi, Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Yayın No: 1, Ankara.

Barışta, H. Örcün (1998), Türk El Sanatları, Kültür Bakanlığı Yayınları/2168, Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat Eserleri Dizisi/192, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Barışta, Örcün (1999), Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemeleri, Ankara.

Bülent, Eşref (2000), “Ayvacık ve Diğer Yöre Halıları Arasındaki Motif ve Kompozisyon Benzerlikleri”, II. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyum Bildirileri, 17-18 Mayıs 2000 Konya.

Bülent, Eşref (2012), Aşklar, Savaşlar, Kahramanlar ve Çanakkale, Haz. Filiz Özdem, Yapı Kredi Yayınları:3753, İstanbul.

Deniz, Bekir (1998), Ayvacık (Çanakkale) Yöresi Düz Dokuma Yaygıları-Kilim, Cicim, Zili, Atatürk Kültür Merkezi.

Eco, Umberto (2016), Güzelliğin Tarihi, Çev. Ali Cevat Akkoyunlu, Çin.

Eren, Hasan (1998), Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Gillow John, Sentance Bryan (2009), A Visual Guide To Traditional Techniques World Textiles, 2009 London.

Harris, Jennifer (2012), 5000 Years of Textiles, London.

Kaplan, Davut (2016), Smintheion-Aleksandreia Troas Yolu, Ne İçindi? Jeolojik, Arkeolojik ve Filolojik Belgeler Işığında Güzergâh ve İşlevi, Anadolu / Anatolia 42.

Kekeç, Tevhit (2015), Troya’dan Halikarnas’a, Hitit Color, İstanbul.

Ören Enver (1985), Türkiye Gazetesi Rehber Ansiklopedisi, 3.Cilt, 1.Fasikül, İhlâs Matbaacılık, İstanbul.

Özcan Tuğtaş, Fatma (1994), Türk Nakışları Öğretim Yaprakları, Özel Baskı, Ankara.

Sürür, Ayten (1976), Türk İşleme Sanatı, Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi: 4, İstanbul.

Vardarlı, E. (1993), Derleme Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Yağan, Şahin Yüksel (1978), Türk El Dokumacılığı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.

İnternet Kaynakları

www.çanakkaleayvacik.bel.tr Son erişim tarihi: 05.11.2019

<https://www.google.com/search?q=%C3%A7anakkale+hayvan+fig%C3%BCr1%C3%BC+tabaklar>

Son erişim tarihi: 05.11.2019

<https://www.kazoder.org/portfolio/gargara-antik-kenti/>

Son erişim tarihi: 05.11.2019

http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Pe%C5%9Fkir%20Dokuma.pdf

Son erişim tarihi: 08.11.2019

http://www.unutulmussanatlar.com/2012/11/peskir-dokuma-sanat_63.html,

Son erişim tarihi: 08.11.2019

Kaynak Kişiler

Aynur Kurukavak: Yaşı: 46; Doğum Yeri: Edremit; Mesleği: Ev hanımı

Adresi: Küçükkuyu Beldesi, Yeşilyurt Köyü, Sahil Mahallesi, Ayhan Caddesi, Hane No: 3, Çanakkale.

Dilek Tok: Yaşı: 42; Doğum Yeri: Ahmetçe; Mesleği: Ev Hanımı;

Adresi: Küçükkuyu Beldesi, Yeşilyurt Köyü, Gökçetepe Mahallesi, Yelken Sokak, Hane No: 3, Çanakkale.

Şüheda Sakarya: Yaşı: 36; Doğum Yeri: Ayvacık; Mesleği: Ev Hanımı;

Adresi: Küçükkuyu Beldesi, Yeşilyurt Köyü, Sahil Mahallesi, Atatürk Caddesi, Hane No: 29, Çanakkale.

Yasemin Erman: Yaşı: 40; Doğum Yeri: Almanya; Mesleği: Ev Hanımı;

Adresi: Küçükkuyu Beldesi, Yeşilyurt Köyü, Sahil Mahallesi, Zincirlikuyu Sokak, Hane No: 18, Çanakkale.